

Självständigt arbete på grundnivå

Independent degree project – first cycle

Huvudområde: Pedagogik

Major Subject: Education

Samverkan mellan hem och förskola

En kvalitativ studie utifrån förskollärares och nyanlända föräldrars perspektiv

Linda Höglund

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Campus Härnösand Universitetsbacken 1, SE-871 88. Campus Sundsvall Holmgatan 10, SE-851 70 Sundsvall.

Campus Östersund Kunskapens väg 8, SE-831 25 Östersund.

Phone: +46 (0)771 97 50 00, Fax: +46 (0)771 97 50 01.

MITTUNIVERSITETET

Institutionen för utbildningsvetenskap (UTV)

Examinator: Anneli Hansson, anneli.hansson@miun.se

Handledare: Conny Björkman, conny.bjorkman@miun.se

Författare: Linda Höglund, liho0400@student.miun.se

Utbildningsprogram: Förskollärarytbildningen, 210 hp

Huvudområde: Pedagogik

Termin, år: HT, 2015

Abstrakt

Syftet med denna studie var att undersöka förskollärares och nyanlända föräldrars uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola. Metoden som användes var kvalitativ. Fyra förskollärare och fyra nyanlända föräldrar intervjuades i semistrukturerad form. Resultatet av studien visar att en fungerande kommunikation är grunden till en god samverkan mellan hem och förskola. Kommunikation utan ett gemensamt språk blir en utmaning för förskollärare i sitt arbete. Konsekvensen blir att nyanlända föräldrar inte alltid ges möjlighet att ta del av information på samma villkor som alla föräldrar i förskolan. Slutsatsen av studien är att, fast det finns kommunikationsproblem mellan nyanlända föräldrar och förskollärare, är respondenterna nöjda med samverkan. Detta kan bero på att respondenterna ser samverkan som en viktig del i arbetet för barnens bästa.

Nyckelord: Förskollärare, kommunikation, nyanlända föräldrar, samverkan.

Innehållsförteckning

Abstrakt	i
Inledning	4
Bakgrund	6
Samverkansformer i förskolan	6
<i>Inskolning</i>	6
<i>Föräldramöten</i>	7
<i>Utvecklingssamtal</i>	7
Kulturella möten.....	7
<i>Kulturellt bemötande i förskolan</i>	8
Språkliga förutsättningar i samtal mellan förskollärare och nyanlända föräldrar	9
Strategier för förbättrad samverkan	10
Syfte	12
Metod	13
Semistrukturerad intervju.....	13
Urval.....	14
Genomförande av intervjuer	15
Databearbetning	15
Etiska överväganden.....	16
Metoddiskussion	16
<i>Reliabilitet och validitet</i>	16
<i>Trovärdighet och äkthet</i>	17
<i>Källkritik</i>	18
Resultat	19
Förskollärarnas definition av samverkan	19
Förskollärarnas uppfattningar om samverkan	19
<i>Bemötande och mottagande av nyanlända föräldrar under inskolning</i>	19
<i>Samverkansformer</i>	22
Förskollärarnas uppfattning om kommunikation.....	22
<i>Kommunikation utan tolk</i>	22
<i>Kommunikation med tolk</i>	24
Förskollärarnas uppfattningar om en trygg förskola.....	25
De nyanlända föräldrarnas uppfattningar om samverkan	25
<i>Bemötande och mottagande från förskollärare under inskolning</i>	25
<i>Samverkansformer</i>	26
De nyanlända föräldrarnas uppfattning om kommunikation.....	27

<i>Kommunikation utan tolk</i>	27
<i>Kommunikation med tolk</i>	28
De nyanlända föräldrarnas uppfattningar om en trygg förskola	28
Sammanfattning av resultatkapitlet	28
<i>Bemötande och mottagande under inskolning</i>	28
<i>Respondenternas uppfattningar om olika samverkansformer</i>	29
<i>Kommunikation utan tolk</i>	29
<i>Kommunikation med tolk</i>	29
Diskussion	31
<i>Bemötande och mottagande under inskolning</i>	31
<i>Respondenternas uppfattningar om olika samverkansformer</i>	32
<i>Kommunikation utan tolk</i>	32
<i>Kommunikation med tolk</i>	33
Slutsats	33
Förslag till vidare studier	34
Referenser	35
BILAGA 1: Missiv/intervjuguide till förskollärare	38
BILAGA 2: Missiv/Intervjufrågor till föräldrar	40

Inledning

I förskolan finns barn och familjer med ursprung från hela världen. En grupp familjer som ökar i Sverige är nyanlända familjer. Under perioden januari till december 2015, har Jämtlands län mottagit 808 personer, varav 96 av dessa är barn mellan 0-5 år (Migrationsverket, 2015). Antalet nyanlända förändrar inte bara samhället i sig utan även arbetet ute på förskolorna. Nyanlända barn och familjer ska enligt Skolverket (2015) kunna tas emot i förskolan när det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden. Kommunerna ska kunna erbjuda skolgång inom en månad efter att familjen kommit till Sverige, men i de fall där det kommer många nyanlända på kort tid, är det möjligt att skolgången senareläggs (a.a).

Förskolan ska enligt Skolverket (2011) vara ett komplement till hemmet och skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska utvecklas rikt och mångsidigt. Därför ska arbetet med barnen ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med föräldrarna som ska ha möjlighet att kunna vara med och påverka verksamheten (a.a). För att ett nära och förtroendefullt samarbete och för att en samverkan ska komma till stånd, är kommunikation viktigt men utan ett gemensamt språk kan detta bli en utmaning för båda parter.

I de möten som sker mellan lärare och föräldrar med en annan kulturell bakgrund, uppstår en problematik i och med bland annat brister i den verbala kommunikation. Tidigare forskning visar hur problem med språket kan bidra till en icke fungerande samverkan. Resultatet från Hurley, Medici, Stewart & Cohens (2011) studie visar att kommunikationsproblem på grund av språket gör att det inte blir en samverkan mellan lärarna och familjerna. Författarna menar att det är viktigt att samarbeta med familjen för att bättre skapa en förskola som speglar dagens mångkulturella samhälle (a.a).

Kommunikationen kan enligt Enö (2013) även försvåras av de fördomar förskollärare bär på kring mångfald och etnicitet. Dessa fördomar kan även bero på bristande kunskap om föräldrarna och deras kultur men fördomarna kan även präglas av normerande svenskhet och brist på ömsesidig förståelse. Detta fast förskollärare kan vara medvetna om människors olika förutsättningar (a.a). Hurley et al. (2011) anser att det behövs mer utbildning för att öka den kulturella kompetensen, medan Lunneblad (2013) menar att förskolan behöver utveckla ett mer stödjande mottagande av nyanlända familjer.

Under mina verksamhetsförlagda praktikperioder i förskolan där det har funnits samverkan med nyanlända familjer, har jag inte erfart något uppenbart arbetssätt vid mottagandet och bemötandet av familjerna från

förskolornas sida. Jag uppfattar att det istället många gånger har handlat om förskollärarnas svårigheter i att hitta ett verktyg för kommunikation och bemötande. Min uppfattning grundar sig i vad jag har upplevt från förskollärarnas perspektiv och synsätt, och inte hur föräldrarna har uppfattat bemötandet från förskolans sida.

Denna studie kan vara av intresse för förskolan då den kan ge en bild av hur samverkan uppfattas av både nyanlända föräldrar och förskollärare, samt vilka eventuella skillnader det finns mellan synen på samverkan, vad som fungerar och vad som går att förbättra.

Bakgrund

I detta kapitel presenteras en sammanfattning av det aktuella forskningsläget för min problemställning. Kapitlets rubriker omfattar samverkansformer i förskolan, kulturella möten, språkliga förutsättningar i samtal mellan förskollärare och nyanlända föräldrar, samt strategier för förbättrad samverkan.

Samverkansformer i förskolan

Juul och Jensen (2009) beskriver samverkan mellan hem och förskola som en möjlighet att utväxla information och synpunkter angående barnets utveckling och tillvaro på förskolan. Det kan enligt Enö (2013) finnas en risk inom förskolan att föräldrar känner sig maktlösa i samverkan, vilket kan bero på hierarkier, utanförskap, brist på kunskap och språk. Jonsdotter och Nyberg (2013) menar att förutsättningarna för att skapa en god samverkan ligger i själva samverkansformerna där bland annat inskolning, föräldramöten och utvecklingssamtal ingår. Sandberg och Vuorinens (2008) kvalitativa studie om förskollärares och föräldrars uppfattningar om etablerade och framtida former av samverkan mellan förskola och hem, visar att samverkan framförallt handlar om det individuella barnet. Resultatet visar även förskollärarnas uppfattningar om att kunna erbjuda varierade former av samverkan då föräldrars efterfrågan på samverkan skiljer sig åt.

Inskolning

Inskolning innebär att det är där grunden för samverkan mellan föräldrar, barn och förskola läggs (Jonsdotter & Nyberg, 2013). Inför inskolning av nyanlända barn är det enligt Lunneblad (2011) viktigt att förskollärarna först planerar och förbereder inskolningssamtalen med föräldrarna. Förskollärarna bör även ge föräldrarna information om syftet med samtalet. Frågorna under samtalet bör vara lätta att svara på och skapa ett tryggt samtalsklimat. I de inledande samtalen är det två faktorer att tänka på som förskollärare. Dels att närvaron av en eventuell tolk påverkar samtalens längd, och dels att det kan vara svårt för nyanlända föräldrar att ta till sig all information på en och samma gång. Samtalen bör avslutas med en sammanfattning för att föräldrarna ska kunna bli delaktiga i samverkan och korrigera eventuella missförstånd.

I samtalen med nyanlända föräldrar menar Lunneblad (2011) att föräldrarna inte ska behöva svara på frågor som andra föräldrar aldrig skulle få. Om föräldrarna och förskollärare har fått en förtroendefull relation kan ibland föräldrarna på eget bevåg berätta om sina upplevelser och för förskollärarna är det då viktigt att lyssna (a.a). Föräldrar väljer dock inte alltid att delge

förskollärare all information vilket Szente, Hoot och Taylors (2006) intervjustudie med lärare och nyanlända familjer visar på. Författarnas syfte med studien var att undersöka vad lärare kan göra för att tillgodose och bemöta barns behov i skolan när informationen om barnen är knapphändig. Resultaten visar bland annat att föräldrarna i studien inte alltid delade med sig av sina erfarenheter och bakgrund till lärarna. Orsaken till detta kan enligt resultaten bero på att föräldrarna hellre vill att lärarna ska fokusera på barnens utbildning och behov, och behöver därför inte få information om familjernas bakgrund.

Föräldramöten

Juul och Jensen (2009) beskriver föräldramöten som en möjlighet för förskolan att bjuda in föräldrar att tillsammans diskutera, lyssna, ge råd och planera verksamheten. Föräldramötet ska inte ses som ett tillfälle där föräldrarna kan fatta beslut som rör lärarnas metoder och ämnen, utan fokus ska ligga på barnens trivsel, utbildning och utveckling (a.a). Enligt både föräldrar och förskollärare i Sandberg och Vuorinens (2008) studie, kan innehållet skilja sig åt. Föräldramöten kan bland annat handla om allmän information, temakvällar och gästföreläsningar men att medverka under föräldramöten är bland föräldrar av låg prioritet (a.a). Under föräldramöten ligger makten hos förskollärarna, vilket kan påverka föräldrarnas förhållning till föräldramötena. Föräldrarna blir inte alltid delaktiga utan ser sig själva mer som aktörer (Jonsdotter och Nyberg, 2013). Detta stämmer med resultatet Szentes et al. (2006) studie. De nyanlända föräldrarna i studien upplever att de inte kan delta i föräldramöten eftersom de inte förstår allt som lärarna säger.

Utvecklingssamtal

Jonsdotter och Nyberg (2013) beskriver utvecklingssamtal som fokusering på barnets individuella utveckling och lärande, och kan vara givande för båda parter. Enligt Ljungberg (2013) kan erfarenheterna från utvecklingssamtal vara både positiva och negativa. Det finns svårigheter i hur förskollärare ska genomföra ett utvecklingssamtal. Förväntningarna från föräldrarna och det bemötande de får är avgörande för hur de upplever samtalen. När samtalet inte fungerar kan båda parter känna sig illa till mods, kritiserade, inte hörda eller tagna på allvar (a.a). Sandberg och Vuorinens (2008) studie visar dock att utvecklingssamtal är den form i samverkan som föräldrarna uppskattar mest. Föräldrarna upplever att det är i utvecklingssamtalen som de kan sitta enskilt med förskollärarna och samtala om deras egna barns utveckling.

Kulturella möten

Forskning och litteratur kring mottagandet och bemötandet av nyanlända familjer i förskolan, behandlar den kulturella skillnaden och den problematik som uppstår när två kulturer möts. Eberly, Joshi och Konzals (2007) kvalitativa studie, där syftet var att undersöka lärares förståelse angående deras egna kulturella medvetenhet i kommunikationen mellan hem och skola, visar bland

annat hur nära relationer kan vara svåra att skapa om föräldrar och lärare kommer från olika bakgrunder. Enligt Stier (2009) skapas och omskapas kultur i samspelet mellan människor. Kultur spelar en central roll för samhällen, grupper och individer. Författaren menar att kultur är ett sätt för människor att förstå sin egen verklighet. Detta genom exempelvis de normer, värderingar och beteendemönster som individer tillägnar sig genom kulturen. Dessa aspekter ses som icke materiella aspekter och är inte synliga för individen, men utövar kontroll och styr individens handlingar. Detta medför att individen med utgångspunkt i den egna kulturen, enligt Tryggvason, Sandström och Stier (2012), tenderar att omedvetet bedöma och tolka andra individer och händelser. Författarna beskriver detta som att alla människor betar sig som etnocentriska. Stier (2009) förklarar etnocentrism som:

[...] avser människors benägenhet att identifiera sig med sin "vigrupp", exempelvis sin kultur eller etnicitet, och använda denna som en utgångspunkt och måttstock när andra grupper värderas. Följden blir en skevhet i bilderna av såväl den egna som andra gruppers särart och värde (Stier, 2009, s.131).

Wikström (2009) problematiserar frågan hur det går att se på det mångkulturella samhället genom att diskutera vilken status olika kulturer ska ges och vilka rättigheter detta kan medföra. Frågor som följer kring detta är huruvida en kultur ska ha företräde framför andra kulturer i samma land eller om de alla ska ha exakt samma status. Lunneblad (2011) i sin tur frågar sig vem det är som får och bör definiera olikheten och skillnaderna i den kulturella mångfalden. Vems kultur, normer och perspektiv som ska råda bör enligt författaren ifrågasättas (a.a). Genom att bara se till egna normer och värderingar, finns det risk att betrakta den som inte delar dessa som annorlunda och som den bakomliggande orsaken till eventuella missförstånd eller kulturkrockar. Om individen blir medveten om sina egna normer och värderingar kan hen motverka ett etnocentriskt beteende (Tryggvason et al., 2012). Stier (2009) beskriver kulturkrockar som missbedömningar av situationer, feltolkningar av icke-verbala signaler, samt stereotypa uppfattningar.

Kulturellt bemötande i förskolan

Det som kan försvåra samverkan mellan hem och förskola är språk- och kulturella barriärer, vilka är de faktorer som kan skilja sig i föräldrars och förskollärares referensramar. De båda parterna kan ha olika värderingar, traditioner och synsätt på möten mellan människor (Sandberg och Vuorinen, 2008). Tryggvason et al. (2012) nämner hur förskollärare ibland kan ge uttryck för att försöka få föräldrar med utländsk bakgrund att följa de svenska reglerna under inskolning. Genom att tydligt klargöra svenska värderingar och därmed få föräldrarna att förstå det svenska synsättet. Detta stämmer med Lunneblads (2013) etnografiska studie om hur nyanlända familjer bemöts i den svenska förskolan. Förskollärarna hade bland annat ett fokus och en antydning på hur föräldrarna ska anpassa sig till förskolans verksamhet och till det

svenska samhället. Resultatet visar att mottagandet av nyanlända i förskolan är en komplex fråga. Det fanns ingen entydighet vad gäller hanteringen av mottagandet av familjerna. Resultatet visar istället på flera perspektiv och utgångspunkter hos personalen, samt på en problematik i de kulturella möten som skedde (a.a).

Bemötande mellan individer innehåller alltid en maktdimension och utspelar sig enligt Tryggvason et al. (2012) i ett maktlandskap som hör ihop med synen på kulturell mångfald. Det övergripande maktlandskapet handlar om hur olika kulturer värderas och ges tillträde till det offentliga rummet. Mikrolandskap, där människor samspelar med varandra i stöd av övergripande maktstrukturer, som till exempel i förskolan. Detta innebär att maktstrukturer kan visa sig i enskilda individers ageranden gentemot människor som har en annan kulturell bakgrund. Det i sin tur visar sig genom diskriminering av människor men även genom majoritetskulturens företräde i förskolans arbete med stöd i läroplanen och grundprinciper.

Eberly, Joshi och Konzals (2007) studie, visar på utmaningar i arbetet med familjer vars kultur skiljer sig från lärarnas. För att undvika missförstånd på grund av kulturella skillnader, måste lärarna arbeta hårdare. När nyanlända familjer och lärare kan kommunicera tydligt och med en öppenhet, förbättras möjligheterna till ett bättre socialt samspel. Det i sin tur kan bidra till en bättre samverkan för barnets bästa. Sandberg och Vuorinens (2008) resultat visar hur förskollärarna förhåller sig till människor med en annan kulturell bakgrund. Förskollärarna som arbetar i områden med många nyanlända familjer, får skapa nya former av samverkan. Denna förändring av samverkan beror på att föräldrarna har otillräckliga kunskaper om det svenska språket i både tal och skrift. Därför är det viktigt enligt författarna av studien, att i samverkan med familjerna presentera information om förskolan och samverkan med verktyg som film och fotografi. Detta som ett sätt att öka föräldrarnas delaktighet i förskolan.

Språkliga förutsättningar i samtal mellan förskollärare och nyanlända föräldrar

Svenska är enligt Björk-Willén (2013) det språk som majoriteten av förskolans personal talar, vilket innebär att det är förskollärarna som sätter den språkliga agendan. Därmed blir språket ett hinder för de föräldrar som har en annan språklig bakgrund än svenska. Språkbarriären som uppstår kan minska möjligheten för likvärdig information till alla föräldrar, samt kan även innebära en säkerhetsrisk för barnet. Författaren menar att det är två faktorer, samtalande och språk, som är förskollärares största didaktiska utmaning vad gäller ett likvärdigt bemötande i förskolan.

Hurleys et al. (2011) intervjustudie där syftet var att visa på förskollärares förhållningssätt till nyanlända familjer i förskolan, visar att lärarna i studien

ser kommunikation med familjerna som en utmaning. Utmaningen består i att i tid finna en tolk för det språket som situationen kräver. Detta då antalet språk som pratas på skolan är många och det finns inte alltid tolk till alla språk. Att inte alltid ha en tolk att tillgå påverkar samverkan med familjerna då lärarna inte alltid kan samtala med dem eller bjuda in till föräldramöten och utvecklingssamtal. Även när en tolk går att tillgå visar resultatet på ett bristande förtroende i tolkens översättning. Lärarna upplever att de inte vet vad som översätts eller hur familjen reagerar på det lärarna säger. Tryggvason et al. (2012) nämner att det kan uppstå situationer där föräldrarna tagit emot information och verkat förstå, men där det senare visat sig att föräldern inte förstått men ändå varit jakande i sina svar. Det kan enligt författarna bero på att föräldrar gärna vill visa att de behärskar majoritetsspråket. Vid tillfällen där tolk går att tillgå finns det en problematik i att föräldrarna inte vill då det kan upplevas diskriminerande och förnedrande (a.a).

När det verbala språket inte räcker till, använder sig förskollärare av både verbala och icke-verbala verktyg för att kunna samverka (Björk-Willén, 2013). Enligt Lunneblad (2011) använder sig förskollärare sig av enklare ord och formuleringar. När det inte finns ett gemensamt språk menar Tryggvason et al. (2012) att för att parterna ska kunna förstå varandra bättre, är exempelvis bilder och tecken goda verktyg för en bättre kommunikation.

Strategier för förbättrad samverkan

De strategier som lärarna enligt Szentes et al. (2006) har att tillgå för en god samverkan mellan hem och skola, och för att förbättra kommunikationen, är att använda sig av tolk. När direkt kommunikation inte är möjlig är en strategi att delge föräldrarna skriftlig information. Detta för att ge föräldrarna en möjlighet att själva översätta, eller ta hjälp av någon som översätter för att på så sätt lättare förstå information om barnets utveckling. Det är viktigt att lärarna förstår föräldrarnas situation och att de troligtvis går igenom stora förändringar i livet där de måste förhålla sig till en kultur, och därför behöver lärarna ge föräldrarna tid till att hinna anpassa sig.

Eberlys et al. (2007) slutsats är bland annat att, för att kunna skapa nära relationer till familjer med en annan kulturell bakgrund än lärarnas egna, behöver lärarna vara särskilt respektfulla och omtänksamma i möten med nyanlända familjer. Detta hjälper både familjerna och lärarna att förstå varandras värderingar och övertygelser, så att det kan skapas en förståelse för varandra och på så sätt förbättra samverkan mellan hem och skola. I Stier, Tryggvason, Sandström och Sandbergs (2012) studie om förskollärares förståelse och förhållningssätt gentemot etnisk och kulturell mångfald i förskolan, visar resultatet på vikten av ett förändrat förhållnings- och arbetssätt hos förskollärarna. För att de ska kunna bli interkulturellt kompetenta måste de systematiskt arbeta med deras egen medvetenhet. Om förskollärare inte kan granska sina egna värderingar, sitt eget beteende och

tillägna sig en förståelse för vad som är ett kulturellt beteende, kan de upprätthålla kulturella stereotyper.

Szentes et al. (2006) slutsats visar att det behöver finnas ett samarbete mellan skolan och de myndigheter som har hand om nyanlända. Detta för att ge familjerna det bästa stödet. Samarbetet innefattar även att införskaffa information om barnens kulturella bakgrunder, samt familjerna och barnens förutsättningar och bakgrunder gällande undervisning.

Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka förskollärares och nyanlända föräldrars uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola.

Metod

Metodkapitlet beskriver den metod jag har använt mig av i min studie. Kapitlet inleds med en redogörelse för val av undersökningsmetod och därefter följer beskrivning av urval, genomförande, databearbetning samt reflektioner kring etiska överväganden. Kapitlet avslutas med en metoddiskussion.

Syftet med studien var att undersöka hur förskollärare och nyanlända föräldrar uppfattar samverkan mellan hem och förskola. För att fånga respondenternas egna uppfattningar och hitta meningsfulla samband valde jag ett kvalitativt perspektiv. Eliasson (2013) menar att ett kvalitativt perspektiv används när forskaren vill komma åt sammanhang som kräver förståelse och där sammanhanget blir tydligare desto längre fram i processen forskaren kommer. Enligt Bryman (2011) innebär ett kvalitativt perspektiv en betoning på det generella vad gäller formulering av frågeställningar och ett större fokus på intervjuarnas egna uppfattningar och synsätt. De metoder forskaren använder sig av präglas av närhet till studieobjektet (a.a). Fördelen med ett kvalitativt perspektiv är enligt Eliasson (2013) att metoderna går att anpassa efter hur undersökningen utvecklar sig. Det empiriska materialet går att samla in tills dess att forskaren märker att det inte finns mer att hämta in.

Semistrukturerad intervju

För att fånga respondenternas uppfattningar valde jag intervju som metod. Intervjuer kan enligt Svensson och Ahrne (2011) generera i berättelser och redogörelser från respondenterna (a.a). I denna studie genomfördes åtta semistrukturerade intervjuer då denna intervjuform enligt Bryman (2011) kan ge respondenterna ett större handlingsutrymme gällande en fördjupning av svaren och en chans att besvara frågorna i egna termer. Bell (2006) nämner dilemmat med intervjuer eftersom de tar lång tid att genomföra och analysera. Författaren menar dock att fördelen med intervjuer är att de kan ge ett rikt material, vilket i denna studie var centralt då fokus låg på respondenternas uppfattningar.

I semistrukturerade intervjuer används en intervjuguide som ska täcka in ett ämnesområde med flera olika teman och som möjliggör för intervjuaren att ställa frågorna i den ordning som situationen bjuder in till. På detta sätt ges intervjuaren möjlighet att inte bara utveckla och förtydliga de svar som ges utan även kunna ställa kompletterande frågor och föra en dialog med respondenten (May, 2001; Eliasson, 2013). Utifrån syfte och den inlästa litteraturen utformades två intervjuguides, en till förskollärarna och en till de nyanlända föräldrarna.

Urval

I denna studie användes ett målinriktat urval. Detta innebär enligt Bryman (2011) att jag på ett strategiskt sätt valde de respondenter som var relevanta för min studie. Utifrån mitt syfte, där jag undersökte nyanlända föräldrars och förskollärares uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola, bestod mitt urval därför av fyra förskollärare från två förskolor och fyra nyanlända föräldrar. Jag valde förskolor, förskollärare och föräldrar som jag inte hade någon anknytning till, för att kunna se så objektivt på respondenterna som möjligt. Studien avgränsades till att fokusera på föräldrar som har varit nyanlända i deras första kontakt med den svenska förskolan, samt förskollärare som samverkat med nyanlända familjer. Nyanlända definieras som:

En person som är mottagen i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd för bosättning på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl till exempel kvotflykting, massflykting och tribunalvittne, men även av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter. Även anhöriga till dessa personer anses vara nyanlända. En person är nyanländ under tiden som han eller hon omfattas av lagen om etableringsinsatser, det vill säga två till tre år (Migrationsverket, 2014).

Jag valde att inte intervjua föräldrar som hade sina barn där förskollärarna i studien arbetade. Detta för att föräldrarna inte skulle uppleva sig utsatta och vara säkra på att studien genomfördes under konfidentialitet. Därför kontaktades Svenska för invandrare (SFI) för att säkerställa att föräldrarna inte kunde kopplas ihop med förskolorna. En av föräldrarna arbetade på en förskola där jag genomförde intervjuer med förskollärare, och erbjöd sig att ställa upp. Hon hade inte sina barn på den förskolan och därför inte samverkat med just denna förskola. Vad gäller urvalet av föräldrarna var det inte nödvändigt att de hade sina barn i förskolan under perioden studien genomfördes. De nyanlända föräldrar som medverkar i denna studie har alla varit i kontakt med den svenska förskolan inom ett halvår efter att de beviljats uppehållstillstånd.

Förskollärarna i studien:

Astrid: Arbetat som förskollärare i 28 år.

Maria: Har arbetat som förskollärare i 29 år. Fick missivet vidarebefordrat till sig.

Ida: Arbetat som förskollärare i cirka två och ett halvt år.

Åsa: Har arbetat som förskollärare i 37 år.

Föräldrarna:

Natalja: Kom från Serbien för 15 år sedan. Talade svenska under intervjun.

Shara: Kommer från Nigeria, har bott här i två år. Hon talade engelska under intervjun.

Theresa: Kom från Syrien/Armenien första gången för tre år sedan, andra gången nu i februari. Hon talade engelska under intervjun.

Hawa: Kommer från Syrien, bott i Sverige i ett och ett halvt år. Hade tolk med sig.

Genomförande av intervjuer

Först utformades två missiv och två intervjuguider, en av varje för förskollärarna (se bilaga 1) och en av varje för de nyanlända föräldrarna (se bilaga 2). Därefter tog jag via telefon, kontakt med två förskolechefer. Detta för att få information om vilka förskolor som samverkat med nyanlända föräldrar, samt få deras godkännande att genomföra studien inom deras enhet. Därefter kontaktades förskollärarna via telefon där de fick information om studien samt frågan om de ville ställa upp på intervju. Efter denna första kontakt mailades ett missiv ut till de berörda förskollärarna. En av förskollärarna fick missivet vidarebefordrat från en annan utav förskollärarna. De enskilda intervjuerna med förskollärarna genomfördes på deras arbetsplatser, något de själva föreslog och alla intervjuerna tog plats på deras respektive kontor. Intervjuerna tog mellan 30 och 50 minuter.

Kontakten med tre av de fyra föräldrarna skedde genom SFI för hjälp med att komma i kontakt med nyanlända föräldrar. Jag och administratören på SFI kom överens om att gå ut till klasserna och på plats berätta om min studie. Där frågade jag klasserna om det fanns några föräldrar som kunde tänkas ställa upp på intervju. Missivet fick de nyanlända föräldrarna ta del av innan de enskilda intervjuerna började. Två av föräldrarna ville ha studien presenterad på engelska. Två av intervjuerna genomfördes på engelska och en intervju genomfördes med hjälp av tolk. En av de fyra föräldrarna fick jag kontakt med på en förskola där hon arbetade, och även hon fick information om studien på plats och fick läsa missivet innan intervjun började. De enskilda intervjuerna med föräldrarna tog mellan 20-40 minuter och tog plats i SFI:s lokaler samt på en av förskolornas kontor. Efter varje genomförd intervju, satte jag mig ned och antecknade det som inte gick att spela in, exempelvis respondenternas kroppsspråk.

Databearbetning

Jag valde att analysera mitt material genom att ta ut och urskilja delar av helheten, för att vid nästa steg kunna se dessa delar som en helhet igen. På så sätt kunde jag urskilja olika teman och mönster (Kvale & Brinkmann, 2014). Jag analyserade därför intervjumaterialet i flera steg. Inspelningarna lyssnades igenom och transkriberades efter att varje intervju var genomförd. Nästa steg blev att identifiera mönster, samband och variationer i innehållet. Genom att markera de fraser och ord som jag fann relevanta för mitt syfte kunde jag börja kategorisera mitt material. I några av kategorierna har jag funnit mönster och variationer som bildar underrubriker.

I analysen har jag även tagit i beaktande respondenternas icke-verbala språk såsom tonfall, mimik och pauser. Bell (2006) menar kan bidra till en större förståelse för vad respondenternas menade i sina svar. Datamaterialet från intervjuerna tolkas och presenteras i denna studie under rubriken resultat.

Etiska överväganden

De fyra etiska principerna som Bryman (2011) nämner kring forskning, stod med i de missiv jag mailade och delade ut. Denna information fick även förskollärarna vid den första kontakten samt innan intervjuens början. Föräldrarna fick all information alldeles innan intervjun. De forskningsetiska skäl som Bryman (2011) nämner och som respondenterna informerades om, var som följer. *Samtyckeskravet* som innebär att respondenterna gavs möjlighet att själva bestämma över sin medverkan i studien. *Informationskravet*, betyder att respondenterna fick information om studiens syfte, att deltagandet var frivilligt och att de kunde välja att avbryta om de så önskade.

Konfidentialitetskravet, handlar om att respondenternas uppgifter behandlades med största möjliga konfidentialitet (Bryman, 2011). Bell (2006) menar att konfidentialitet kan ses som ett löfte till informanten om att denne inte ska beskrivas på ett sådant sätt att informanten kan identifieras. För att säkerställa respondenternas identitet har jag valt att inte nämna varken deras namn, deras barns namn, förskolan de arbetar på eller ort. I studien har respondenterna givits fiktiva namn. Det sista kravet, *nyttjandekravet* innebär att de uppgifter jag samlade in om respondenterna endast kommer att användas för denna studie.

Metoddiskussion

Reliabilitet och validitet

När resultaten i en studie enligt May (2001) kan upprepas, kan studien anses uppfylla kravet på reliabilitet. Då intervjuer valdes som metod finns det faktorer som påverkar studiens reliabilitet. En av förskollärarna verkade osäker på studiens syfte under intervjun. Detta fast jag innan intervjun frågade om hon läst missivet, samt berättade för henne om intervjuens syfte, är jag osäker på om hon läst missivet innan intervjun. Hennes svar kan därför påverkat reliabiliteten negativt. Därför borde missiven ha mailats ut till alla berörda respondenter och inte enbart kontaktpersonerna. Missiven till föräldrarna borde även ha skrivits på engelska då två av föräldrarna ville genomföra intervjuerna på engelska. Jag översatte missiven till engelska på plats, dock inte skriftligen, men jag anser inte att detta ska ha påverkat reliabiliteten. Detta eftersom de två föräldrarna gav mig relevant information för studiens syfte, samt förstod vad jag skulle göra med materialet. De erfarenheter jag fick med mig från de första intervjuerna med respektive part,

påverkade resterande datainsamling då intervjuguiden efter detta tillfälle modifierades.

När undersökningen verkligen mäter det som avses att mätas är studien valid (May, 2001). Jag kan inte med säkerhet säga att datamaterialet från intervjun som genomfördes med tolk, till fullo stämmer då respondentens svar översattes och således påverkas validiteten. Alla respondenter har personliga erfarenheter av det som studiens syfte avser att undersöka, och därför har jag identifierat det jag har avsett att mäta. En av föräldrarna har varit i Sverige i 15 år vilket kan påverka validiteten men då hon var nyanländ i sin samverkan med förskolan anser jag ändå att materialet från den intervjun är valid.

Trovärdighet och äkthet

Bryman (2011) använder sig av begreppen trovärdighet och äkthet istället för reliabilitet och validitet. Trovärdigheten kan delas in i fyra delkriterier; tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och sist möjligheten att styrka och konfirmera. *Tillförlitlighet* som kriterium innebär att respondenterna ska ges möjlighet att verifiera de tolkningar forskaren gjort. Jag har valt att inte låta respondenterna ta del av sammanställningarna på datamaterialet vilket minskar tillförlitligheten i studien. Detta då jag redan under intervjuerna försökt få svaren verifierade genom att ställa följdfrågor om svaren varit otydliga. Detta förfarande var för mig extra viktigt att göra i intervjuerna med föräldrarna då det fanns brister i kommunikation på grund av språket. Inspelningarna har dessutom lyssnats igenom minst två gånger och jag har i dessa inte funnit några tveksamheter förutom i två av intervjuerna med föräldrarna men då har jag valt att inte ta med de svaren i min analys.

Nästa kriterium, *överförbarhet* handlar om hur pass överförbara resultaten är till en annan miljö (Bryman, 2011). Mina respondenter var till antalet få, och från ett län men två kommuner. Detta innebär att resultatet inte är representativt rent generellt för alla förskollärare och föräldrar. Då min studie är avgränsad till att enbart omfatta nyanlända föräldrar och inte alla föräldrar i förskolan, kan studien inte heller sägas vara överförbar till andra föräldrar i samverkan med hem och förskola än till mitt urval.

Pålitlighet som kriterium innebär att läsaren ges förutsättningar att på egen hand bedöma om studiens resultat kan anses pålitligt genom att forskarens dokumentation av forskningsprocessen är tydligt skildrad (Bryman, 2011). Jag har i min presentation av studien försökt vara tydlig i mitt tillvägagångssätt. I metodkapitlet har jag även valt avsnitt som metod-diskussion och källkritik för att öka resultatets pålitlighet.

Det sista kriteriet för trovärdighet är *möjlighet att styrka och konfirmera* och innebär enligt Bryman (2011) att forskaren i studie inte bör låta sina personliga värderingar påverka genomförandet eller de slutsatser som forskningen lett

fram till. Jag har under hela processen försökt vara både neutral och kritisk i mitt förhållningssätt. Dock är jag medveten om att det är svårt att vara helt neutral och kan därför inte påstå att jag inte skulle ha inverkat på min studie. Bryman (2011) nämner att det inte är möjligt som forskare att ha fullständig kontroll över sina värderingar.

Det relevanta kriteriet för att påvisa *äkthet* för denna studie är att den ska ge en rättvis bild över de uppfattningar som respondenterna har (Bryman, 2011). Då jag har spelat in och transkriberat alla åtta intervjuer, anser jag att resultatet ger en rättvis bild över respondenternas uppfattningar.

Källkritik

I denna studie har jag endast använt källor som jag har funnit relevanta för studiens problemområde. Jag började med att söka i databaser såsom ERIC och Nordisk Barnehageforskning efter forskningsartiklar som var hämtade ur etablerade tidskrifter. I dessa artiklar har jag funnit referenser som jag sedan följt upp för att på så sätt undvika användning av andrahandskällor. Den litteratur som presenteras i kapitlet bakgrund och som inte är forskningsartiklar, är skrivna av författare som bedrivit forskning inom förskolan ur olika perspektiv. Valet av denna litteratur gjordes för att skapa en mer allmän förståelse och bakgrund till de olika begreppen som samverkan, kulturellt bemötande och språkliga förutsättningar.

Jag har valt forskning från 2005 och framåt för att den ska vara aktuell och visa på dagens forskningsläge. Dock är det relativt få nordiska forskare som forskat kring samverkan mellan nyanlända familjer och förskola, vilket inneburit att det har varit svårt att hitta ny och relevant forskning från Sverige. Därför är forskningsartiklarna skrivna av både utländska och nordiska forskare vilka dock visar på både skillnader och likheter mellan länder gällande studiens problemområde. Några av artiklarna behandlar samverkan mellan hem och skola, men visar på likartad problematik som återfinns i samverkan mellan hem och förskola. Den forskning som jag använt mig av har jag kritiskt granskat och ansett dem vara äkta då de alla blivit referensgranskade.

Resultat

Detta kapitel presenterar mitt resultat och min analys av studiens undersökning genom åtta intervjuer. För att skilja på de nyanlända föräldrarnas och förskollärarnas uppfattningar, presenteras de var för sig. Under varje kategori presenteras även de underkategorier jag har kunnat urskilja och belyser detta genom citat från intervjuerna. Varje kategori är uppdelat, förutom den första, efter förskollärarnas och de nyanlända föräldrarnas uppfattningar kring området. Kategorierna här omfattar förskollärarnas definition av samverkan, samt respondenternas uppfattningar om samverkan, kommunikation och en trygg förskola. Kapitlet avslutas med en sammanfattning.

Förskollärarnas definition av samverkan

Förskollärarna definierar samverkan med föräldrar som ett samarbete och något de arbetar med för barnens bästa. Förskollärarna pratar om ett växelspel mellan föräldrar och förskollärare.

För mig är det ju växelspelet, att vi är intresserade av dom och dom oss. Att man kan hjälpas åt. (Maria)

Ett samarbete som har ett syfte. Det är ett lagarbete. Samverkan mellan förskola och hem är en viktig förutsättning för att främja barnens tid på förskolan. (Ida)

Citaten beskriver samverkan som ett lagarbete, och som ett visat intresse av samarbete från inte bara förskolan, utan även från föräldrarnas sida. Enligt min tolkning kan ett uteblivit intresse om samverkan, påverka barnets tid på förskolan på ett negativt sätt.

Förskollärarnas uppfattningar om samverkan

Intervjuerna med förskollärarna visar att samverkan innefattar samverkansformerna inskolning, utvecklingssamtal och dagliga samtal. I analysen av denna kategori blev två underkategorier synliga: *Bemötandet och mottagande under inskolning. Samverkansformer.*

Bemötande och mottagande av nyanlända föräldrar under inskolning

I denna underkategori beskrivs förskollärarnas uppfattningar om deras bemötande och mottagande gentemot nyanlända föräldrar under inskolning. Verksamheternas planering inför mottagandet av nyanlända familjer innebär att införskaffa information om språkkunskaper. Föräldrarna får även foldrar

skriva på deras hemspråk samt en folder på lättare svenska med bilder. I intervjuerna framkommer att förskollärarna bemöter nyanlända familjer som de bemöter alla familjer.

Samma förhållningssätt som med svenskar, det handlar om ett vänligt, professionellt, ärligt bemötande. Behandla som vilka föräldrar som helst, det är lika regler för alla. (Åsa)

Klart det alltid är lite lättare om man kan samma språk men annars är det väl ingen större skillnad. Oftast fungerar det jättebra med de praktiska sakerna också det kan ju va en viss familj men så kan det ju va med en svensk familj också att det hakar upp sig. (Maria)

Jag tolkar citaten som att Åsa och Maria behandlar alla föräldrar lika oavsett bakgrund och nationalitet. Detta kan bero på att förskollärarna vill skapa en bra relation till alla föräldrar för att samverka ska fungera och för att de tillsammans ska kunna arbeta för barnets bästa. Maria nämner att det ibland kan uppstå problem under inskolning av nyanlända familjer men att det kan hända med alla familjer. Förskollärares förhållningssätt gentemot nyanlända familjer är, enligt min tolkning ett förhållningssätt, som handlar om att vara öppen och förstående. När problem uppstår kan det bero på individen och inte på kulturell bakgrund. Analysen visar dock att språket kan underlätta en samverkan men att det vid problem under inskolning kan förskollärarna ta hjälp av tolk. Åsa förklarar.

Som till exempel om barnet blir ledsen och ej vill stanna. Det försvårar då inskolning och särskilt om föräldrarna inte förstår oss. Då är det bra att ha tillgång till tolk. (Åsa)

Detta citat kan tolkas som att det inte bara är förskollärarna som uppfattar en osäkerhet och problematik när språket inte finns. Föräldrarna som Åsa beskriver, kunde vad jag tolkar det som, inte heller förmedla sina förväntningar gentemot förskolan, vilket visar på vikten av att ha en tolk närvarande när det inte finns ett gemensamt språk. Nyanlända föräldrar upplevs dock som nöjda med inskolning.

Jag upplever att föräldrarna är nöjda med upplägget vid inskolning. Många frågor och funderingar tas upp första veckan med tolken, så där blir många frågor besvarade. (Ida)

Citatet belyser vikten av inskolning där nyanlända föräldrar under de första inskolningsdagarna får frågor och funderingar besvarade. Jag tolkar tolkens närvaro som en förutsättning för att information ska kunna kommuniceras och för att alla parter kan bygga en bra relation och en förståelse för varandra. Den information och erfarenhet som är av vikt verkar i förskollärares intervjuer vara nyanlända föräldrars tidigare livserfarenheter.

Om de varit med om något tragiskt. Detta kan vara bra att veta om barnet visar speciella beteenden, eller säger vissa saker. (Ida)

Ida uttrycker att det är viktigt att ta reda på information om föräldrarnas erfarenheter för att kunna hjälpa och stötta barnet i sin vardag. Förskollärarna ger dock inte uttryck för att samtala med föräldrarna om deras erfarenhet och förväntningar på barnomsorg och utbildning. Förskollärarna menar att det handlar om att få och ge den mest grundläggande informationen först för att få en fungerande vardag. Analysen visar vidare att förskollärarna har ett intresse av föräldrarnas kultur.

Det öppnar ju på ett sätt mina ögon också på vad och hur Sveriges traditioner fungerar. Det innebär ju också olika sätt att se och hantera religioner och matintag. (Åsa)

Redan första dagen frågar jag om det här med religion och mat och hon bara höll med och jag blev ju lite fundersam. Men hon säger att hon är muslim men ska flickan få äta fläskkött, det verkar ju konstigt. Så hon får äta all mat? Ja säger mamman. Så jag går till köket och får då tipset om att fråga rakt ut äter hon fläsk. Jag går ut och frågar, mamman nästan lättar från golvet. Nej nej nej det får hon inte säga mamman då. (Astrid)

Citaten belyser inte bara vikten av att kommunicera med nyanlända föräldrar om deras kultur utan kan även ses som en respekt för olika kulturer. Det Åsa uttrycker kan ses som att möten med andra kulturer även ger henne ett nytt sätt att se på sin egen kultur. Den förståelse Åsa visar för att alla kulturer är, och bör bemötas olika, visar även Astrid på. Jag tolkar Astrid som att hon hade en förförståelse för familjens kultur och respekterade den genom att säkerställa att barnet inte fick äta kosher. Maria i sin tur pratar om att skapa en förståelse för vad föräldrarna möter när de kommer till Sverige och vad hon som förskollärare kan göra för att hjälpa dem vid inskolning.

En stor omställning att komma från ett varmt land i Afrika och sen ska man anpassa sig hit där det är kallt och har man inte stått ute på en förskolegård och frusit om fötterna så vet man inte hur det känns som förälder. Så det är en stor bit att vi ska se till att det funkar, att de har rätt kläder, rätt skor och rätt storlek. (Maria)

Maria talar här i termer om att hjälpa föräldrarna med rätt kläder för rätt väder. Förskollärarna nämner alla att de inte alltid tar reda på vilken kunskap och vilka förväntningar föräldrarna har. Jag tolkar det som att förskollärarna tar för givet att nyanlända föräldrar inte har den kunskap som behövs för att klara förskolans vardag och att det beror på kulturella skillnader och synsätt.

Samverkansformer

Det har blivit att en familj får fler samtal, och då har det varit det praktiska som kläder och få ett fungerande schema men annars är det inget extra samtal. (Maria)

Förskollärarna har ibland fler utvecklingssamtal med nyanlända föräldrar än andra föräldrar, vilket framförallt är för att trygga barnets vardag. För förskollärarna är detta inget ovanligt, då det alltid funnits och finns barn och familjer som behöver mer stöd i form av samtal. Jag tolkar det som att förskollärarna har viljan att se till så nyanlända föräldrar ges möjlighet till samverkan på lika villkor som svensktalande föräldrar och att de därför, när det behövs, ger nyanlända föräldrar stöd i form av extra information och samtal. Åsa nämner ett behov som nyanlända föräldrar har i de dagliga samtalen.

Det ser lite olika ut beroende på vilken utbildning föräldrarna har. De som är högutbildade är mer intresserade av det sociala. De vill veta om barnet leker och om de har kamrater, lek och kamratskap som är det viktigaste. (Åsa)

Åsa uttrycker att föräldrarna har olika förväntningar på vad förskollärare kan förmedla om deras barn och menar att denna efterfrågan beror på vilken utbildning föräldrarna har. Det kan tolkas som att förskollärarna är medvetna om vilka behov och förväntningar föräldrarna har på förskolan gällande information om deras barn.

Förskollärarna pratar inte om föräldramöten i intervjuerna vilket kan tyda på att denna samverkansform inte är något förskollärarna uppmärksammar i tal om föräldramöten och nyanlända föräldrar. Astrid nämner dock kort att de ibland kallar in en tolk till föräldramöten. Det kan tolkas som att föräldramöten i regel inte anpassas till nyanlända föräldrar.

Förskollärarnas uppfattning om kommunikation

Det som är genomgående i intervjuerna är vikten av kommunikation. I denna kategori beskrivs därför förskollärarnas uppfattningar om kommunikationen med nyanlända föräldrar. Två underkategori framträder, *Kommunikation utan tolk*, *Kommunikation med tolk*.

Kommunikation utan tolk

Underkategorin behandlar förskollärarnas uppfattningar om kommunikation där tolk inte är närvarande. Förskollärarna menar att samtidigt som kommunikation är grunden till en god samverkan innebär det också en stor utmaning i samverkan då många av föräldrarna inte talar svenska.

Jag glömmet aldrig en pojke...han kom och där var det riktigt pang på och ingen tolk. När vi kom in skulle vi ta av overallen, han blev alldeles helt hysterisk när jag skulle öppna blixtlåset på overallen, jag försökte flera gånger och visade på de andra att de hade hängt av sig och till slut kände jag att jag kunde inte få av han den för han va totalt hysterisk och vild på ögonen. Så han fick gå in med overallen på. Där kunde mamman några enstaka ord. Men det tog ju lång tid när vi fick förklarat sen satt det var som ju hans trygghet för den hade ju hans mamma tagit på. Och i min värld var det så självklart att man tar av den. (Astrid)

Citatet ovan visar på hur det inte alltid är så lätt att kommunicera utan tolk. Jag tolkar det som att Astrid upplevde situationen som sådan, att en situation som är vardag för henne, försvårades av att inte ha tillräckligt med stöd och information i sitt bemötande med den nyanlända familjen. För att stötta barnet, är det av stor vikt att kommunikationen mellan föräldrarna och förskollärarna fungerar. Förskollärarna nämner dock en problematik som kan uppstå i samtal med föräldrarna, en osäkerhet huruvida informationen når fram eller ej.

Det är mer det här att man verkligen får sitta ned och se om man pratar samma nu. Vissa familjer får man ju mer konkret visa att det här kallas fleeceställ. (Astrid)

De då använder sig av ord som ja och mm och huvudnickningar som för att visa att de förstått men sen visar det sig att de ej förstått eller förstår. (Åsa)

Citaten ovan visar att nyanlända föräldrar verkar förstå förskollärarna men vad förskollärarna erfar stämmer detta inte alltid. De visar även på vikten av att vara tydlig och välja sina ord i sin kommunikation med föräldrarna. Detta förfarande från föräldrarna kan bero på att de är stolta och lyckliga över att de lärt sig svenska och därför inte säger ifrån utan tror sig ha förstått.

Kommunikation med föräldrarna innebär enligt förskollärarna att kommunicera via olika kommunikationskanaler. Alla förskollärarna använder sig av, förutom talspråk och tolk, även kroppsspråk och material i olika former.

I de dagliga mötena använder jag mig mycket av kroppsspråket för att förklara hur barnets dag har varit. Sedan brukar jag visa fotografier och filmer som jag tagit och spelat in på lärplattan. Den är till stor hjälp många gånger. (Ida)

Och så får man ju visa, alltså använda kroppen mycket mer och ta hjälp av bilder. (Astrid)

Dessa citat kan tolkas som att förskollärarna måste använda alla kommunikationskanaler i sin kommunikation med föräldrarna när ett gemensamt språk inte finns. Detta tolkar jag som att de i varje möte måste läsa av situationen och använda det verktyg som för stunden passar bäst.

Kommunikation med tolk

I denna underkategori beskrivs förskolläraernas uppfattningar om kommunikation med nyanlända föräldrar där tolk är närvarande. Astrid nämner att hon inte fått något stöd i hur hon ska samtala med tolk och tycker att ett samtal med tolk är väldigt speciellt. Hon upplever en osäkerhet i samtalet vilket enligt henne kan bero på att tolkens översättning känns längre än det hon sa.

Att ha utvecklingssamtal med tolk har jag tyckt varit en jätteutmaning. Det berodde nog på personen som var tolk. För han var förälder också och det var ju inte alls lyckat. Om jag sa att det fungerar bra, om jag sa nåt såhär kort då kunde han ha utläggning på två minuter och då blir man ju helt nervös, vad säger han nu, vad säger han till dem. (Astrid)

Citatet visar en osäkerhet kring vad tolken förmedlar till föräldrarna. Förskollärarna uppfattar att även föräldrarna kan bli förvånade över tolkens utläggningar. Det tolkar jag som att det skapar en osäkerhet från båda parter när en tredje part blir involverad och tar plats i samtalet. Förskollärarna menar att det finns en problematik vad gäller samverkan med tolk och nyanlända föräldrar.

Jag har varit med om att tolk och förälder blivit osams. Och det är ju lätt hänt att det händer, särskilt på små ställen där de har någons slags relation med varann. (Åsa)

Vi kan tycka att det är bra att ta in en tolk och så säger man från både mamma och pappa att nej vi behöver ingen vi förstår. Jag tror att det kan bero på att man inte känner sig trygg med vad den andre säger, att det är en förtroendefråga. (Astrid)

Problematiken med tolk kan även bero på att föräldrarna inte känner sig trygga med tolk och att det kan handla om en förtroendefråga.

Ja, vi väljer i första hand telefontolk, då kan jag koncentrera mig mera på föräldern och inte lägga så mycket fokus på tolken. (Åsa)

Genom att använda en telefontolk, både vid planerade som oplanerade tillfällen, skapas en mer neutral miljö där förskollärarna och föräldrarna kan koncentrera sig på varandra. Maria i sin tur ser fördelar med att ha en tolk på plats i verksamheten.

Jag tycker samtalen är mycket lättare när tolken är med. Då ser man ju verkligen att de förstår. Den sista mamman här kunde ingen svenska alls och det hade varit svårt annars. Att ha nån som är med hela dagen och visar reglerna vi har på förskolan. Vi berättade ju för tolken och sa att det här måste du berätta, vad som man inte får och får göra. (Maria)

Maria uttrycker att en tolk underlättar samverkan med föräldrarna då hon mer konkret kan visa och förklara för dem om verksamheten. Det kan förstås som att för Maria är en tolk närvarande ett bättre verktyg i kommunikationen än vad en telefontolk kan ge.

Förskollärarnas uppfattningar om en trygg förskola

Kategorin behandlar förskollärarnas vilja att skapa en trygg förskola. Analysen av intervjuerna med förskollärarna genomsyrar en anda av respekt och förståelse för nyanlända föräldrar. Denna respekt och förståelse kan ses som ett grundläggande förhållningssätt för att kunna utveckla en tillitsfull relation med föräldrarna.

Det är i samarbetet mellan förskola och hemmet som trygghet, tillit och öppenhet skapas, anser jag. Allt detta bidrar till att dessa familjer känner sig tryggare att lämna sitt barn. (Ida)

Barnet ska vara tryggt och föräldrarna ska känna sig trygga. (Åsa)

Dessa citat tolkar jag som att kärnan i samverkan med föräldrarna är att skapa en trygg miljö för både föräldrar och barn. Trygghet är ett återkommande ord hos förskollärarna och kan förstås som att vilja vända den osäkerhet som föräldrarna kan uppleva i kontakt med svenska institutioner till en trygg och tillitsfullt vardag.

De nyanlända föräldrarnas uppfattningar om samverkan

Intervjuerna med de nyanlända föräldrarna visar att samverkan innefattar samverkansformerna inskolning, föräldramöten, utvecklingsamtal och dagliga samtal. I analysen av denna kategori blev två underkategorier synliga: *Bemötande och mottagande från förskollärare under inskolning. Samverkansformer.*

Bemötande och mottagande från förskollärare under inskolning

I denna underkategori beskrivs de nyanlända föräldrarnas uppfattningar om det bemötande de fick under inskolningsperioden. Intervjuerna med föräldrarna visar hur de upplevde ett vänligt bemötande som innebar information om förskolans regler och rutiner.

Fick information om vilka regler som gäller här. När du kommer till ett nytt land följer du reglerna de har. (Shara, min översättning)

De var snälla och vänliga. Tog emot och oss förklarade hur det skulle vara här. Jag fick veta vad jag ska tänka på som kläder och så och om maten och tiden. Tiderna var morgon och när barnet skulle hämtas. (Hawa, tolkens översättning)

Citaten beskriver hur föräldrarna väljer att följa de regler som förskolan har. Detta kan tänkas bero på att förskollärarna visar omtanke för de föräldrarna

som då i sin tur bemöter förskollärarna med respekt. Hawa uttrycker dock senare i intervjun att:

Det är svårt i början att förstå vad de menar. Jag visste inte när jag skulle komma och vad jag skulle göra och varför jag skulle stanna med barnet den första tiden. Det var svårt. Jag tänker att jag måste ju gå för att lämna barnet men de ville att jag skulle stanna. (Hawa, tolkens översättning)

Hawas upplevelse kan ses som en osäkerhet från hennes sida då hon möter en ny kultur att förhålla sig där allting är nytt för henne, samtidigt som hon får information via sin tolk vilket i sig kan skapa en osäkerhet. Intervjuerna visar att föräldrarna inte uppfattar det som att de blivit tillfrågade av förskollärarna om deras erfarenhet av barnomsorg och bakgrund. Det har istället varit de själva som har tagit upp det i samtal med förskollärarna.

Ja jag tycker de ska veta. De frågade inte mig, utan det kom upp i samtal. (Theresa, min översättning)

Citatet kan tolkas som att föräldrarna har ett eget intresse av att skapa en förståelse för deras situation och bakgrund och därmed inte väntar på att förskollärarna ska visa intresse. Det som framkommer i intervjuerna är den vanligaste frågan föräldrarna får och som handlar om maten. Anledningarna till detta kan ses som att få information om vad barnen får och inte får äta, av både allergiska och religiösa skäl.

Samverkansformer

Vad gäller föräldramöten har inte föräldrarna någon större erfarenhet utan den information som tas upp under föräldramötena, där tolk inte varit närvarande, har i efterhand förmedlats skriftligen till föräldrarna.

Ja jag var där men det var på svenska så jag förstod ingenting. På ett möte bad jag inte om tolk men då fick jag papper om vad de hade pratat om. (Theresa, min översättning)

Citaten visar att föräldrarna har haft möjlighet att delta i föräldramöten, både med och utan tolk, men att den bristande kommunikationen ändå innebär att föräldrarna inte har samma möjlighet att delta på samma villkor som andra familjer.

Analysen visar att föräldrarna har varit mer delaktiga i utvecklingssamtalen än under föräldramöten. Det som framkommer tydligt är vikten av den information föräldrarna får under utvecklingssamtalen. De får där veta vad barnen gör på förskolan, vilka barnen leker med och hur barnen samspekar.

Det är bra för du får mer information om ditt barn, för du får veta mer om hur barnet leker med andra barn och kommunicerar. Hemma ser du inte hur de är med andra barn. (Natalja)

Utvecklingssamtalen möjliggör att föräldrarna kan sitta i lugn och ro och därmed får möjlighet att interagera med förskollärarna. Genom den informationen de får under utvecklingssamtalen får de en tydligare förståelse för hur barnets vardag och utveckling ser ut.

Vidare visar analysen att de vardagliga möten som sker på förskolan är samtal som behandlar mer vardagliga rutiner och aktiviteter där föräldrarna får veta om barnets välmående och hur de har lekt. Theresa uttrycker att hon aldrig frågar personalen om hur barnet har haft det. Att Theresa inte väljer att fråga kan tänkas tolkas som att hon är medveten om, och litar på att förskollärarna kommer delge henne den information hon kan tänkas behöva.

De nyanlända föräldrarnas uppfattning om kommunikation

I denna kategori beskrivs föräldrarnas uppfattning om kommunikationen med förskollärarna. Två underkategori framträder, *Kommunikation utan tolk*, *Kommunikation med tolk*.

Kommunikation utan tolk

Vad gäller kommunikation ser uppfattningarna hos föräldrarna olika ut. Detta kan bero på att Theresa och Shara talar engelska, och att Hawa har med sig en tolk, de då kan tänkas kommunicera bättre med förskollärarna.

Det är inte så lätt om man inte kan språket. Först måste man lära sig språket. Hur ska vi annars kunna kommunicera. (Natalja)

Natalja uttrycker att utan ett gemensamt språk försvåras kommunikationen mellan hem och förskola. Hon nämner också betydelsen av att lära sig svenska för att kunna kommunicera. Detta kan tolkas som att hon upplever att det är svenska som i regel används i kommunikationen mellan föräldrar och förskollärare. Shara i sin tur som talar engelska uttrycker hur hon trots det har upplevt svårigheter i kommunikationen.

Eftersom jag pratar engelska är det lättare att förstå varandra. Förutom den gången jag blev arg när vagnen stått ute och blivit kall och min dotter skulle bli kall när vi gick hem. Jag förstod inte och blev arg då. Så vi fick ringa tolken och sen förstod jag. (Shara, min översättning)

För Shara är det i stunder av känslomässigt tillstånd som hon, enligt min tolkning, får svårare att kommunicera sina känslor. I intervjuerna blir det tydligt att när tolk inte är närvarande får föräldrarna förlita sig på kroppsspråket för att kunna kommunicera.

Kommunikation med tolk

Analysen visar att tolk används i början av inskolning och under de mer formella samverkansformerna och att föräldrarna därefter försöker klara sig utan. Tolk tillkallas när förskollärarna har viktig information att kommunicera. I de situationer där föräldrarna inte kommer överens med tolken eller inte vill att tolken ska vara närvarande, tillkallas telefontolk.

Om tolken inte kan komma, eller vi kommer inte överens då kan det bli så att man ringer en telefontolk. Eller om det blir så att jag säger nej jag vill inte att tolken vet, då tar man telefontolk. (Natalja)

Natalja nämner att hon inte upplever att hon kan tala fritt med en tolk närvarande. Detta tolkar jag som att det handlar om integritet, och att föräldrarna inte upplever att sekretessen kring vad som sägs under samtalen går att säkerställa.

De nyanlända föräldrarnas uppfattningar om en trygg förskola

Kategorin behandlar de nyanlända föräldrarnas upplevelser av hur trygga de är med förskolan. Det som framkommer tydligt i intervjuerna med föräldrarna är hur nöjda och trygga de är med förskolan.

Mitt barn är glad och har kompisar och det är jättebra. Barnet tycker om personalen och då gör jag det också. (Natalja)

I början gillade jag inte det nya dagiset men nu ser jag att hon är glad och gillar stället, så jag är glad. (Theresa, min översättning)

Citaten ovan kan tolkas som att när barnen är glada är föräldrarna nöjda och trygga med förskolan. Jag tolkar det som att föräldrarna ser förskolan och personalen som en positiv del i både deras och barnens liv.

Sammanfattning av resultatkapitlet

I sammanfattningen av resultatkapitlet har jag valt att slå samman förskollärarnas och föräldrarnas uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola. Kategorierna som jag sedan diskuterar i diskussionen och som svarar mot mitt syfte, är följande: *Bemötande och mottagande under inskolning. Respondenternas uppfattningar om samverkansformer. Kommunikation utan tolk. Kommunikation med tolk.*

Bemötande och mottagande under inskolning

Avseende bemötande och mottagande under inskolning, är förskollärarnas uppfattning att de bemöter nyanlända familjer som de bemöter alla familjer. Förskollärarna uppfattar inskolning som något föräldrarna verkar nöjda med. I

intervjuerna med föräldrarna beskrivs ett vänligt mottagande med information om förskolans regler och rutiner. Föräldrarna förstår dock inte alltid all information. Informationsutbytet som sker under inskolning uppfattas från både förskollärarna och föräldrarna handla om de mest grundläggande behoven och rutinerna, som exempelvis kläder. Förskollärarna visar på en medvetenhet om andras kulturer, men verkar se mat som en stor del av föräldrarnas kulturer. Detta bekräftas av föräldrarna som nämner frågor om mat som något de får flest frågor kring. Frågorna från förskollärarna om familjernas erfarenhet från och bakgrund är något som föräldrarna själva nämner i samtal med förskollärarna.

Respondenternas uppfattningar om olika samverkansformer

Analysen av respondenternas uppfattningar om samverkansformerna visar att föräldrarnas erfarenhet från föräldramöten inte är så stor, då de inte har kunnat delta på samma villkor som alla föräldrar. I analysen saknas förskollärarnas uppfattningar om föräldramöten, förutom att tolk ibland används, vilket kan ses som att föräldramöten för förskollärarna inte är något de uppmärksammar i tal om föräldramöten och nyanlända föräldrar. Utvecklingssamtalen, uppfattar inte förskollärarna som en skillnad gentemot andra föräldrar, förutom extra samtal vid behov. För föräldrarna å andra sidan, innebär utvecklingssamtal en möjlighet att få en tydligare förståelse för hur barnets vardag och utveckling ser ut.

Kommunikation utan tolk

Förskollärarnas uppfattning om kommunikation är att en fungerande kommunikation är grunden till en god samverkan. Förskollärarna nämner att utan ett gemensamt språk blir kommunikation en stor utmaning i samverkan och skapar ibland en osäkerhet hos förskollärarna. I samtal med nyanlända föräldrar, kan de nicka och svara jakande gentemot förskollärarna men ofta visar det sig senare att föräldrarna inte förstått den information de givits. Detta kan bero på att föräldrarna känner sig stolta över svenskan de lärt sig. Det finns även uppfattningar om att det är viktigt att lära sig svenska för att kunna kommunicera med förskollärare.

Analysen visar att förskollärare vid tillfällen när det verbala språket inte finns använder de sig av icke-verbalt språk så som kroppsspråk, bilder och fotografier. Föräldrarna använder sig även de av kroppsspråket för att kommunicera. När det finns ett gemensamt språk, som till exempel engelska, behövs ingen tolk.

Kommunikation med tolk

I analysen nämns kommunikation där tolk är närvarande. En tolk uppfattas av respondenterna som nödvändig vid de tillfällen där relevant information måste förmedlas. Både förskollärarna och föräldrarna upplever att en tolk kan skapa osäkerhet. Osäkerheten kan bero på att inte förstå vad tolken säger och

översätter. Förskollärarna uppfattar även att föräldrarna inte alltid kan uttrycka sig fritt. Föräldrarnas uppfattningar av en närvarande tolk stämmer överens med förskollärarnas. Respondenternas uppfattningar om användandet av en tolk, kan handla om integritets- och förtroendefrågor. Genom att använda telefontolk minskas risken för att dessa frågor ska uppstå.

Diskussion

I detta kapitel presenterar jag mina slutsatser kring vad min undersökning har givit i förhållande till bakgrund och studiens syfte. De kategorier jag diskuterar kring är utifrån sammanfattningen av resultatkapitlet.

Bemötande och mottagande under inskolning

Komplexiteten i mottagandet av nyanlända familjer som Lunneblad (2013) nämner, visar även resultatet från min studie på. Inskolning av nyanlända familjer består inte bara av information om verksamheten och barnet, utan även om att försöka hitta en fungerande samverkan kring samspel och kommunikation. Förskollärarnas förhållningssätt i studien gällande bemötande anser de är likvärdigt i jämförelse med andra föräldrar. Jag tänker dock att det måste vara en skillnad i bemötande då behoven för alla föräldrar oavsett bakgrund ser olika ut. Lunneblad (2011) menar att inskolning av nyanlända familjer handlar om att se till olika faktorer för att inskolningen ska fungera. Förskollärare måste planera och förbereda inför samtalen och även ta med i beaktningen att närvaron av en eventuell tolk påverkar samtalet. Resultatet från min studie visar att föräldrarna inte alltid förstått den information de delgivits vid inskolning. Detta visar på hur viktigt det är att vara noggrann med planering och förberedelse inför mottagandet av nyanlända familjer. Dels för att inte några missförstånd ska uppkomma och dels för att ge familjerna en möjlighet att delta på lika villkor som alla föräldrar.

Tryggvason et al. (2012) påpekar hur förskollärare genom att tydligt förklara svenska värderingar och synsätt, kan få föräldrar med utländsk bakgrund att följa de svenska reglerna under inskolning. Lunneblads (2013) studie visar förskollärarnas fokus på och antydning till hur nyanlända föräldrar ska anpassa sig till förskolans verksamhet och till det svenska samhället. Liknande resultatet finner jag i min studie där föräldrarna uppfattar att information vid inskolning handlar om regler och rutiner. Detta förfarande kan innebära att nyanlända föräldrar, som inte alltid enligt studien förstår den information de får, hamnar i en position där de inte ges möjlighet att påverka verksamheten. Det kan tänkas att nyanlända föräldrar och förskollärare hamnar i kulturella möten som kan förstås av vad Tryggvason et al. (2012) nämner som möten i en maktdimension. Jag uppfattar att förskollärare, som ses som majoritetskultur, agerar utifrån sin svenska kultur och ges därmed större tillträde i förskolan än vad nyanlända föräldrar ges. Detta kan då få konsekvenser för hur nyanlända föräldrar bemöts och hur förskollärare hanterar olika kulturer.

Resultatet av min studie visar hur förskollärare mestadels intresserar sig för föräldrarnas matkulturer. Jag tror att detta intresse först och främst handlar om

att säkerställa vad barnet får äta enligt föräldrarnas kultur, och inte som ett intresse för en större förståelse för föräldrarnas kulturella bakgrund. Kultur inbegriper mer än mat, och därför tänker jag att det är viktigt att fråga om föräldrarnas egna kulturer, istället för att ta för givet att föräldrarnas kultur är si, eftersom de kommer från ett visst land. Genom att bara se till sina egna normer och värderingar, finns det enligt Tryggvason et al. (2012) en risk att det uppstår kulturkrockar. Därför är det som Lunneblad (2011) menar, viktigt att i arbetslaget klargöra och ifrågasätta vems kultur, normer och perspektiv som ska råda i förskolan.

Respondenternas uppfattningar om olika samverkansformer

Analysen av resultatet från min studie visar att föräldrarna inte kunnat delta i föräldramöten på samma villkor som alla föräldrar. Detta på grund språkbarriärerna och att tolk inte används. Detta visar även Szentes et al. (2006) studie på. De nyanlända föräldrarna i studien upplevde att de inte kunde delta i föräldramöten då de inte förstod allt som lärarna sade. Enligt Juul och Jensen (2009) är föräldramöten en möjlighet för förskolan att bjuda in föräldrar att tillsammans diskutera, lyssna, ge råd och planera verksamheten. För att alla föräldrar oavsett bakgrund ska ges samma möjlighet att delta i föräldramöten, tror jag att det är viktigt som förskollärare att inför föräldramöten tydligt klargöra för vem och vilka föräldramöten hålls. Det är även viktigt att se till så alla föräldrar ges samma möjlighet till att delta. Dock saknas det i min studie resultat om förskollärarnas uppfattningar om föräldramöten. Detta kan bero på att det inte är vanligt förekommande att nyanlända föräldrar deltar i föräldramöten och att förskollärarna inte funnit ett sätt att samverka med föräldrar som har en annan språklig bakgrund än svenska. Ett sätt att arbeta för alla föräldrars delaktighet visar sig i Sandberg och Vourinens (2008) intervjustudie där förskollärare i områden med många nyanlända familjer skapar nya former av samverkan. Genom att använda verktyg som film och foto, ökar nyanlända föräldrars delaktighet i förskolan.

Vad gäller utvecklingssamtal, visar Sandberg och Vourinens (2008) studie att utvecklingssamtal är den mest uppskattade samverkansformen bland föräldrar. Det är i dessa samtal som de ostört kan samtala om deras egna barns utveckling. Föräldrarna i min studie gavs samma möjlighet, att få en tydligare förståelse för hur barnets vardag och utveckling ser ut. Det kan förklaras genom utvecklingssamtal är de enda samtalen i samverkan där fokus är på fokusering på barnets individuella utveckling och lärande, vilket enligt Jonsdotter och Nyberg (2013) anses viktigt för både föräldrar och förskollärare. Det kan även tänkas att nyanlända föräldrar i utvecklingssamtal uppfattar sig mer delaktiga på ett sätt som de i exempelvis föräldramöten inte gör.

Kommunikation utan tolk

Resultatet av min studie visar att förskollärarna uppfattade en fungerande kommunikation som grunden till en god samverkan. Dock är kommunikation

utan ett gemensamt språk en utmaning i samverkan och skapar även en osäkerhet hos förskollärarna. Denna osäkerhet kan förstås i samtal med nyanlända föräldrar som är jakande i sina svar, fast de inte förstått. Jag tror att precis som Tryggvason et al. (2012) nämner, och som även min studie visar på, att nyanlända föräldrar gärna vill visa att de behärskar svenska och är stolta över vad de lärt sig. Som förskollärare blir det då viktigt att inte bara vara extra tydlig i kommunikationen, utan även ha förståelse för föräldrarnas vilja och stolthet över sina språkkunskaper.

Majoriteten av förskolans personal talar svenska enligt Björk-Willén (2013), vilket innebär att de språkliga förutsättningarna ser olika ut. Min studie visar att föräldrarna uppfattar att det är viktigt att lära sig svenska för att kunna kommunicera med förskollärare. Jag tror att eftersom svenska är majoritetsspråket och föräldrarna inte alltid förstår vad som sägs, gör att det blir än mer viktigt för dem att lära sig svenska. Som Björk-Willén (2013) nämner blir inte informationen likvärdig och detta uppfattar jag att föräldrarna är medvetna om. Detta är säkerligen även förskollärarna medvetna om men jag tror att det ändå ibland glöms bort att de olika språkliga förutsättningarna ser olika ut. Därför är det viktigt att vara tydlig i sin kommunikation och välja sina ord.

Kommunikation med tolk

Szentes et al. (2006) slutsats är att en tolk kan förbättra kommunikationen. Både förskollärarna och föräldrarna i min studie, uppfattar dock att en tolk kan skapa osäkerhet. För förskollärarna handlar denna osäkerhet om att inte förstå vad tolken säger. För föräldrarna innebar osäkerheten att inte kunna uttrycka sig fritt, vilket Hurleys et al. (2011) studie även visar på. Det fanns ett bristande förtroende på tolkens översättning, och när lärarna inte vet vad som sägs, vet de heller inte hur familjerna reagerar på det lärarna säger. En tolk kan även enligt Tryggvason et al. (2012) upplevas som diskriminerande och förnedrande. I samverkan med nyanlända föräldrar blir det därför viktigt att innan inskolning ha ett samtal med föräldrarna för att ge dem möjlighet att ge sina synpunkter på ett eventuellt samarbete med tolk, och därmed minska risken för missförstånd. I detta samtal uppfattar jag att det som viktigt att förklara syftet med varför tolken är med. Möjligheten att använda telefontolk bör också det diskuteras, eftersom resultatet från min studie visar att en telefontolk förbättrar samtalsklimatet.

Slutsats

För att en samverkan ska uppstå mellan nyanlända föräldrar och förskollärare, är en fungerande kommunikation av stor vikt. Fast studien visar på problem i samverkan på grund av kommunikationsproblem, är både föräldrar och förskollärare nöjda med samverkan mellan hem och förskola. Föräldrarna ser samverkan med förskolan som positiv, då de uppfattar att förskollärarna arbetar för barnets bästa. Detta kan förstås som att föräldrarna och

förskollärarna uppfattar att det finns en tydlig kommunikation och öppenhet i samverkan. Som då i sin tur leder till skapandet av en god samverkan mellan hem och förskola.

Förslag till vidare studier

Mitt förslag till vidare studier är att göra en mer ingående studie kring hur nyanlända föräldrar uppfattar samverkan när tolk är närvarande. I min diskussion nämner jag hur föräldrarna kan uppleva användandet av tolk som både diskriminerande, men också som en faktor som gör att nyanlända föräldrar inte kan tala fritt. Den problematik som uppstår med en tolk närvarande hade därför varit intressant att forska vidare kring.

Referenser

Bell, J. (2006). *Introduktion till forskningsmetodik*. (4:e uppl). Lund: Studentlitteratur.

Björk-Willén, P. (2013). Samtal i förskolans tambur, på skilda villkor. I P, Björk-Willén., S, Gruber & T, Puskás. (Red). *Nationell förskola med mångkulturellt uppdrag*. (s. 91-115). Stockholm: Liber.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2:a uppl). Malmö: Liber.

Eberly, J L., Joshi, A & Konzal, J. (2007). Communicating with Families Across Cultures: An Investigation of Teacher Perceptions and Practices. *The School Community Journal*. Vol. 17, (2). 7-26.

Eliasson, A. (2013). *Kvantitativ metod från början*. (3:e uppl). Lund: Studentlitteratur.

Enö. M. (2013). Kommunikation och samverkan i mångkulturella skolor. I A. Harju & I. Tallberg Broman (Red.), *Föräldrar, förskola och skola*. (s.41-57). Lund: Studentlitteratur.

Hurley, J J., Medici, A., Stewart, E & Cohen, Z. (2011). Supporting preschoolers and their families who are recently resettled refugees. *Multicultural Perspectives*. Vol. 13 (3), 160-166. DOI: 10.1080/15210960.2011.594400.

Jonsdotter, F & Nyberg, E. (2013). Erkännande, empowerment och demokratiska samtal. I A. Harju & I. Tallberg Broman (Red). *Föräldrar, förskola och skola: om mångfald, makt och möjligheter*. (s.59-76). Lund: Studentlitteratur.

Juul, J & Jensen, H. (2009). *Relationskompetens i pedagogernas värld*. (2. uppl.) Stockholm: Liber.

Ljungberg, C. (2013). Om utvecklingssamtal och maktrelationer. I A. Harju & I. Tallberg Broman (Red). *Föräldrar, förskola och skola: om mångfald, makt och möjligheter*. (s.139-153). Lund: Studentlitteratur.

Lunneblad, J. (2013). Tid att bli svensk: En studie av mottagandet av nyanlända barn och familjer i den svenska förskolan. *Nordic early childhood education research journal*. Vol. 6 (8), 1-14. ISSN 1890-9167.

- Lunneblad, J. (2011). Mottagandet av nyanlända i förskolan – ett utvecklingsprojekt. I P. Williams & S. Sheridan (Red). *Barns lärande i ett livslångt perspektiv*. (s.235- 243). Stockholm: Liber.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsinterojun*. Lund: Studentlitteratur.
- May, T. (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Migrationsverket. (2015) /Kommuner - mottagna och anvisade (pdf)/ Kommunmottagna enligt ersättningsförordningen 2015. Uppdelad på län/kommun och ålder (barn och ungdom). (Senast uppdaterad 2015-12-01) <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Aktuell-statistik.html> (Hämtad 2015-12-01).
- Migrationsverket. (2014). Vanliga begrepp när det gäller statlig ersättning. Nyanländ person. <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Vanliga-begrepp.html> (Hämtad 2015-12-03).
- Sandberg, A & Vuorinen, T. (2008). Preschool–home cooperation in change. *International Journal of Early Years Education*. Vol. 16 (2), 151–161.
- Skolverket. (2015). *Nyanlända elevers lärande - stöd och regler*. <http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/nyanlandas-larande> (Hämtad 2015-11-10).
- Skolverket. (2011). *Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010*. (2:a uppl). Stockholm: Skolverket.
- Stier, J., Tryggvason, M-T., Sandström, M & Sandberg, A. (2012). Diversity management in preschools using a critical incident approach. *Intercultural Education*. Vol. 23 (4), 285-296. DOI: 10.1080/14675986.2012.724877.
- Stier, J. (2009). *Kulturmöten. En introduktion till interkulturella studier*. (uppl 2:4). Lund: Studentlitteratur.
- Svensson, P & Ahrne, G. (2011). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I G. Ahrne & P. Svensson (Red). *Handbok i kvalitativa metoder*. (s.19-33). Stockholm: Liber.
- Szente, J., Hoot, J & Taylor, D. (2006). Responding to the special needs of refugee children: Practical ideas for teachers. *Early Childhood Education Journal*. Vol. 34 (1), 15-20 .DOI: 10.1007/s10643-006-0082-2.

Tryggvason, M-T., Sandström, M & Stier, J. (2012). Mångfald i förskolan. I A, Sandberg & M, Sandström. (Red). *Kritiska händelser för lärande i förskolan*. (s-39-58). Lund: Studentlitteratur.

Wikström, H. (2009). *Etnicitet*. Malmö: Liber.

BILAGA 1: Missiv/intervjuguide till förskollärare

Missiv

Hej!

Mitt namn är Linda Höglund och läser nu min sista termin på förskolläraryrket vid Mittuniversitetet i Härnösand. Jag skriver nu på mitt examensarbete där mitt syfte är att undersöka förskollärares och nyanlända föräldrars uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola. Anledningen till varför jag valt detta område är för att det är en aktuell fråga i samhället där antalet nyanlända familjer ökar vilket kan innebära att samarbetet mellan hem och förskola förändras. För att få en förståelse utifrån både hem och förskolas perspektiv har jag därför valt att undersöka hur nyanlända föräldrar och förskollärare uppfattar detta samarbete.

Jag vill nu genomföra intervjuer med Dig som förskollärare som har erfarenhet utav samverkan med nyanlända föräldrar för att få en inblick i Dina uppfattningar om detta. Intervjun beräknas ta mellan 40-60 minuter.

Till min hjälp under intervjun önskar jag att få använda mig utav en smartphone för att jag ska kunna bearbeta intervjun i efterhand. Inspelningen kommer endast att användas av mig och raderas när uppsatsen är godkänd. Jag önskar även att få möjlighet att återkomma under analysarbetets gång för kompletteringar om något känns oklart.

I uppsatsen kommer inga riktiga namn att nämnas, varken på ort, förskolan, förskollärare eller föräldrar, detta för att det inte ska gå att identifiera var studien är genomförd. Du som deltar i min studie har rätt att själv bestämma om Du vill delta eller inte och Du kan när som helst avbryta din medverkan.

Jag vore mycket tacksam om Du vill ställa upp i min undersökning men respekterar om Du av olika anledningar inte kan eller vill delta. Om det är något ni undrar över angående min undersökning får Du gärna kontakta mig.

Med vänliga hälsningar
Linda Höglund

Kontaktuppgifter:
telefon: xxx-xxxxxxx
e-mail: xxxxxxxxxx

Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

Hur länge har du arbetat som förskollärare?

Hur ser din erfarenhet från samverkan med nyanlända föräldrar ut?

Samverkan

Vad innebär samverkan för dig?

Hur skulle du vilja beskriva samverkan mellan hem och skola?

Vad innebär samverkan med nyanlända för dig?

Skiljer sig samverkan mellan nyanlända och de som behärskar språket?

Isf, hur? / Vad beror skillnaden på?

Hur upplever du att samverkan mellan de nyanlända föräldrarna har fungerat/fungerar?

Hur planerar du eller verksamheten inför inskolning av nyanlända familjer?

Information?/ Material?/ Strategier?

Hur upplever du att föräldrarna tar emot den information ni ger vid inskolning?

Vilka behov anser du att de nyanlända föräldrarna har?

Vad anser du är det viktigaste i samverkan med nyanlända föräldrarna?

Kommunikation

Hur ser kommunikationen ut?

Har ni tillgång till tolk?

Isf, hur och när använder ni er utav tolk?

Vad är dina erfarenheter utav att samarbeta med tolk?

Hur hanterar du de dagliga mötena om språket inte finns?

Kultur

Det är ju två kulturer som möts när föräldrarna kommer från en annan kulturell bakgrund, hur hanterar du det?

Hur blir det märkbart i samverkan?

Pratar ni om föräldrarnas erfarenhet och bakgrund vid inskolning? Som t ex om erfarenheter av utbildning och om deras kultur?

Slutord

Är det något mer du vill tillägga?

Kan jag återkomma om det är så att jag behöver mer information i någon fråga?

BILAGA 2: Missiv/Intervjufrågor till föräldrar

Missiv

Hej!

Mitt namn är Linda Höglund och läser nu min sista termin på förskolläraryrkesutbildningen vid Mittuniversitetet i Härnösand. Jag skriver nu på mitt examensarbete där mitt syfte är att undersöka förskollärares och nyanlända föräldrars uppfattningar om samverkan mellan hem och förskola. Anledningen till varför jag valt detta område är för att det är en aktuell fråga i samhället där antalet nyanlända familjer ökar vilket kan göra att samarbetet mellan hem och förskola förändras. För att få en förståelse utifrån både hem och förskolas perspektiv har jag därför valt att undersöka hur nyanlända föräldrar och förskollärare uppfattar detta samarbete.

Min plan är att genomföra en intervju med Dig som förälder med erfarenhet från samarbete med den svenska förskolan under Din första tid i Sverige. Det jag är intresserad av är Dina tankar och erfarenheter från samarbetet med förskolan. Intervjun beräknas ta mellan 40-60 minuter. Till min hjälp under intervjun önskar jag att få spela in vårt samtal för att jag efteråt ska kunna bearbeta intervjun. Inspelningen kommer endast att användas av mig och raderas när uppsatsen är godkänd. Jag önskar även att få möjlighet att återkomma under analysarbetets gång för kompletteringar om något känns oklart.

För att skydda Din identitet kommer jag inte att skriva några riktiga namn i uppsatsen, varken Ditt, dina barns/ditt barns eller förskolans namn kommer därför nämnas. Du som deltar i min studie har rätt att själv bestämma om Du vill delta eller inte och Du kan när som helst avbryta din medverkan.

Jag vore mycket tacksam om Du vill ställa upp i min undersökning men respekterar om Du av olika anledningar inte kan eller vill delta. Om det är något ni undrar över angående min undersökning får Du gärna kontakta mig.

Med vänliga hälsningar
Linda Höglund

Kontaktuppgifter:
telefon: xxx-xxxxxxx
e-mail: xxxxxxxxxx

Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

När kom ni till Sverige?

Från vilket land kom ni ifrån?

När började ert barn i den svenska förskolan? Alt, Hur länge gick ert barn i den svenska förskolan?

Samverkan

Hur blev ni bemötta av personalen i början?

Vilken information om samarbete fick ni?

Var det någon information ni saknade?

Gav ni någon information om er situation och erfarenhet?

Isf, vad för information?

Fick ni möjlighet att engagera er i ert barns vardag på förskolan?

Fick ni vara med på utvecklingssamtal och föräldramöten?

Isf, hur upplevde ni dessa?

Kommunikation

Hur fungerade kommunikationen i början?

Och därefter?

Hade ni tillgång till tolk?

Isf, vid vilka tillfällen?

Hur upplevde/upplever ni de dagliga mötena med personalen?

Kultur

Upplevde du att personalen hade förståelse för er situation, er bakgrund och er kultur?